

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీ రంగనాథదివ్యమణిపాదుకాభ్యాం నమః

శ్రీకవితార్కికసింహస్య సర్వతంత్రస్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య వేదాంతాచార్యస్య కృతిషు
శ్రీరంగనాథపాదుకాసహస్రే

॥ ముక్తాపద్ధతిః అష్టాదశీ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీ రంగనాథదివ్యమణిపాదుకాభ్యాం నమః

॥ ముక్తాపద్ధతిః అష్టాదశీ ॥

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

బద్ధానాం యత్ర నిత్యానాం ముక్తానామీశ్వరస్య చ ।

ప్రత్యక్షం శేషశేషిత్యం సా మే సిద్ధ్యతు పాదుకా ॥ 18.1 ॥

తవ రంగధురీణపాదరక్షే ! విమలా మౌక్తికపద్ధతిర్విభాతి ।

సుహృది త్వయి సాధితాపవర్ణైః సమయే సంక్రమితేవ సాధుకృత్యా ॥ 18.2 ॥

శరణాగతసస్యమాలినీయం

తవ ముక్తామణిరశ్మినిర్ఘ్రౌఘైః ।

నను రంగధురీణపాదరక్షే !

జగతీ నిత్యమదైవమాతృకాభూత్ ॥ 18.3 ॥

అధివిష్ణుపదం పరిస్ఫురంతీ

నవముక్తామణినిర్మలప్రకాశా ।

పరిపుష్యసి మంగళాని పుంసాం

ప్రతిపచ్చంద్రకలేవ పాదుకే ! త్వం ॥ 18.4 ॥

నిహితా నవమౌక్తికావళిస్త్యాం

అభితః కాంచనపాదుకే ! మురారేః ।

నఖచంద్రమసాం పదాశ్రితానాం

ప్రతిమాచంద్రపరంపరేవ భాతి ॥ 18.5 ॥

సమతాముపైతి వపుషాఽపి సదా
 భవదీయమౌక్తికమహశ్చురితా |
 హరిపాదుకే ! హరిపదోద్భవయా
 కనకాపగా సురపురాపగయా || 18.6 ||

తవ రంగచంద్రతపనీయపాదుకే !
 విమలా సముద్వహతి మౌక్తికావళిః |
 చరణారవిందనఖచంద్రమండల -
 ప్రణయోపయాతనవతారకారుచిం || 18.7 ||

చంద్రచూడమకుటీన లాళితా
 చారుమౌక్తికమయాఖపాండరా |
 రంగనాథపదపద్మసంగినీ
 లక్ష్మసే సురధునీవ పాదుకే ! || 18.8 ||

యే భజంతి భవతీం తవైవ తే
 మౌక్తికద్యుతివికల్పగంగయా |
 వర్ణయంతి మధువైరిపాదుకే !
 మౌళిచంద్రశకలస్య చంద్రికాం || 18.9 ||

ముక్తామయాఖైర్నియతం త్వదీయైః
 ఆపూరయిష్యన్నవతంసచంద్రం |
 బిభర్తి రంగేశ్వరపాదరక్షే !
 దేవో మహాన్ దర్శితసన్నతిస్త్వాం || 18.10 ||

పరిష్కృతా మౌక్తికరశ్మిజాలైః
 పదస్య గోష్ఠీ భవతీ మురారేః |
 భవత్యనేకోర్మిసమాకులనాం
 పుంసాం తమః సాగరపోతపాత్రీ || 18.11 ||

రంగేశపాదప్రతిపన్నభోగాం
 రత్నానువిద్ధైర్మహితాం శిరోభిః |
 ముక్తావదాతాం మణిపాదుకే ! త్వాం
 మూర్తిం భుజంగాధిపతేః ప్రతీమః || 18.12 ||

ముకుందపాదావని ! మౌక్తికైస్తే
 జ్యోత్స్నామయం విశ్వమిదం దివాఽపి |
 వైమానికానాం న భజంతి యేన
 వ్యాకోచతామంజలిపద్మకోశాః || 18.13 ||

సమాశ్రితానామనఘాం విశుద్ధిం
 త్రాసవ్యపాయం చ వితన్వతీ త్వం |
 సాయుజ్యమాపాదయసి స్వకీయైః
 ముక్తాఫలైర్మాధవపాదుకే ! నః || 18.14 ||

అవైమి పాదావని ! మౌక్తికానాం
 కీర్ణాముదగ్రైః కిరణప్రరోహైః |
 యాత్రోత్సవార్థం విహితాం మురారేః
 అభంగురామంకురపాలికాం త్వాం || 18.15 ||

శివత్వహేతుం సకలస్య జంతోః
 స్తోత్రోవిశేషైః సుభగామసంఖ్యైః |
 ముక్తామయాఖ్యైః సురసింధుమన్యాం
 పుష్టాసి రంగేశ్వరపాదుకే ! త్వం || 18.16 ||

రంగే శయానస్య పదావని ! త్వాం
 లావణ్యసింధోః సవిధే నిషణ్ణాం |
 పరిస్ఫురన్మౌక్తికజాలదృశ్యాం
 ప్రసూతిభిన్నాం ప్రతియంతి శుక్తిం || 18.17 ||

అవైమి రంగేశ్వరపాదరక్షే !
 ముక్తాఫలాని త్వయి నిస్తులాని |
 తేనైవ కల్పాంతరతారకాణాం
 ఉప్తాని బీజాని జగద్విధాత్రా || 18.18 ||

విక్రమ్యమాణమభవత్ క్షణమంతరిక్షం
 మాయావినా భగవతా మణిపాదరక్షే ! |
 వ్యోమాపగావిపులబుద్బుదదర్శనీయైః
 ముక్తాఫలైస్తవ శుభైః పునరుక్తతారం || 18.19 ||

లక్ష్మీవిహారరసికేన పదావని ! త్వం
 రక్షావిధౌ భగవతా జగతో నియుక్తా |
 సత్త్వం తదర్హమివ దర్శయసి ప్రభూతం
 ముక్తామయాఖనికరేణ విస్మత్స్వరేణ || 18.20 ||

పాదార్పణేన భవతీం ప్రతిపద్యమానే
 శ్రీరంగచంద్రమసి సంభృతమౌక్తికశ్రీః |
 అంగీకరోషి చరణావని ! కాంతిమగ్ర్యాం
 ఉద్భిద్యమానకుముదేవ కుముద్వతీ త్వం || 18.21 ||

త్రయ్యంతహర్మ్యతలవర్ణసుధాయితేన
 జ్యోత్స్నావికల్పితరుచా మణిపాదుకే ! త్వం |
 ముక్తామయా మురభిదంఘ్రిసరోజభాజాం
 వర్ణేన తే శమయసీవ సతామవర్ణం || 18.22 ||

వైకుంఠపాదనఖవాసనయేవ నిత్యం
 పాదావని ! ప్రసువతే తవ మౌక్తికాని |
 అచ్ఛిన్నతాపశమనాయ సమాశ్రితానాం
 ఆలోకమండలమిషాదమృతప్రవాహం || 18.23 ||

రామానువృత్తిజటిలే భరతస్య మౌళా
 రంగాధిరాజపదపంకజరక్షిణి ! త్వం ।
 ఏకాతపత్రితజగత్త్రితయా ద్వితీయం
 ముక్తాంశుభిః కృతవతీ నవమాతపత్రం ॥ 18.24 ॥

పాదావని ! స్ఫుటమయాఖమధుప్రవాహా
 ముగ్ధా పరిస్ఫురతి మౌక్తికపద్ధతిస్తే ।
 రూఢస్య రంగపతిపాదసరోజమధ్యే
 రేఖాత్మనః సురతరోరివ పుష్పపంక్తిః ॥ 18.25 ॥

ఆమ్రేడితైః పదనఖేందురుచా మనోజ్ఞైః
 ముక్తాంశుభిర్మూరభిదో మణిపాదుకే ! త్వం ।
 స్వాభావికీం సకలజంతుషు సార్వభౌమీం
 ప్రాయః ప్రసత్తిమమలాం ప్రకటీకరోషి ॥ 18.26 ॥

నిస్సీమపంకమలినం హృదయం మదీయం
 నాథస్య రంగవసతేరధిరోఢుమిచ్ఛోః ।
 మాతస్తవైవ సహసా మణిపాదరక్షే !
 ముక్తాంశవః స్ఫటికసౌధతులాం నయంతి ॥ 18.27 ॥

శ్యామా తనుర్భగవతః ప్రతిపన్నతారా
 త్వం చంద్రికా విమలమౌక్తికదర్శనీయా ।
 స్థానే తదేతదుభయం మణిపాదరక్షే !
 బోధం క్షణాన్నయతి బుద్ధికుముద్వతీం నః ॥ 18.28 ॥

ఉద్గాఢపంకశమనైర్మణిపాదరక్షే !
 ముక్తాంశుభిర్మూరభిదో నఖరశ్మిభిన్నైః ।
 చూడాపదేషు నిహితా త్రిదశేశ్వరాణాం
 తీర్థోదకైః స్నపయసీవ పదార్థినస్తాన్ ॥ 18.29 ॥

రంగేశపాదనఖచంద్రసుధానులేపం
 సంప్రాప్య సిద్ధగుళికా ఇవ తావకీనాః |
 సంసారసంజ్వరజషాం మణిపాదరక్షే !
 సంజీవనాయ జగతాం ప్రభవంతి ముక్తాః || 18.30 ||

భావోత్తరైరధిగతా భరతప్రధానైః
 ప్రత్యుష్టమౌక్తికమిషేణ వికీర్ణపుష్పా |
 రంగేశ్వరస్య నియతం త్వయి లాస్యభాజో
 రంగస్థలీవ లళితా మణిపాదుకే ! త్వం || 18.31 ||

మన్యే ముకుందచరణావని ! మాళిదేశే
 విన్యస్య దేవి ! భవతీం వినతస్య శంభోః |
 ఆపాదయంత్యధికృతాః ప్రతిపన్నతారం
 చూడాతుషారకిరణం తవ మౌక్తికౌఘైః || 18.32 ||

పద్మాపతేర్విహారతః ప్రియమాచరంతీ
 ముక్తామయూఖనివహైః పురతో వికీర్ణైః |
 కందాని కాంచనపదావని ! పద్మినీనాం
 మన్యే వినిక్షిపసి మందిరదీర్ఘికాసు || 18.33 ||

ఆశాస్య నూనమనఘాం మణిపాదరక్షే !
 చంద్రస్య వారిధిసుతాసహజస్య వృద్ధిం |
 ధాత్రీం ముకుందపదయోరనపాయినీం త్వాం
 జ్యోత్స్నా సమాశ్రయతి మౌక్తికపంక్తిలక్ష్మాత్ || 18.34 ||

యే నామ కేఽపి భవతీం వినయావనమ్రైః
 ఉత్తంసయంతి కృతినః క్షణముత్తమాంగైః |
 ఇచ్ఛంతి రంగనృపతేర్మణిపాదరక్షే !
 త్వన్మౌక్తికౌఘనియతామిహ తే విశుద్ధిం || 18.35 ||

అనుదినలళితానామంగులీపల్లవానాం
 జనితముకుళశోభైర్దేవి ! ముక్తాఫలైస్త్వం |
 ప్రకటయసి జనానాం పాదుకే ! రంగభర్తుః
 పదసరసిజరేఖా పాంచజన్యప్రసూతిం || 18.36 ||

బలివిమథనవేలావ్యాపినస్తస్య విష్ణోః
 పదసరసిజమాధ్యే పావనీ దేవి ! నూనం |
 జననసమయలగ్నాం జాహ్నవీ తావకానాం
 వహతి చరణరక్షే ! వాసనాం మౌక్తికానాం || 18.37 ||

మధురిపుపదమిత్రైర్వైరమిందోః సరోజైః
 శమయితుమివ తారాః సేవమానాశ్చిరం త్వాం |
 ప్రచురకిరణపూరాః పాదుకే ! సంశ్రితానాం
 కలికలుషమశేషం క్షాళయంతీవ ముక్తాః || 18.38 ||

ముకుళితపరితాపాం ప్రాణినాం మౌక్తికైః స్వైః
 అమృతమివ దుహానామాద్రియే పాదుకే ! త్వాం |
 విషధరఫణపంక్తిర్యత్ప్రభావేన మన్యే
 లళితనటనయోగ్యం రంగమాసీన్మురారేః || 18.39 ||

సకృదపి వినతానాం త్రాసమున్మాలయంతీం
 త్రిభువనమహనీయాం త్వాముపాశ్రిత్య నూనం |
 న జహతి నిజకాంతిం పాదుకే ! రంగభర్తుః
 చరణనఖమణీనాం సన్నిధౌ మౌక్తికాని || 18.40 ||

భువనమిదమశేషం బిభృతో రంగభర్తుః
 పదకమలమిదం తే పాదుకే ! ధారయంత్యాః |
 చిరవిహరణఖేదాత్ సంభృతానాం భజంతి
 శ్రమజలకణికానాం సంపదం మౌక్తికాని || 18.41 ||

ప్రకటితయశసాం తే పాదుకే ! రంగభర్తుః
 ద్విగుణితనఖచంద్రజ్యోతిషాం మౌక్తికానాం |
 కరణవిలయవేళాకాతరస్యాస్య జంతోః
 శమయతి పరితాపం శాశ్వతీ చంద్రికేయం || 18.42 ||

దివ్యం ధామ స్థిరమభియతాం దేవి ! ముక్తామణీనాం
 మధ్యే కశ్చిద్భవతి మధుజిత్పాదుకే ! తావకానాం |
 న్యస్తో నిత్యం నిజగుణగణవ్యక్తిహేతోర్భవత్యాం
 ఆత్మజ్యోతిశ్శమితతమసాం యోగినామంతరాత్మా || 18.43 ||

శుద్ధే నిత్యం స్థిరపరిణతాం దేవి ! విష్ణోః పదే త్వాం
 ఆస్థానీం తామమితవిభవాం పాదుకే ! తర్కయామి |
 ఆలోకైః స్వైర్భువనమఖిలం దీపవద్వ్యాప్య కామం
 ముక్తాః శుద్ధిం యదుపసదనాద్ బిభ్రతి త్రాసహీనాః || 18.44 ||

ప్రాప్తా శౌరేశ్చరణకమలం పాదుకే ! భక్తిభాజాం
 ప్రత్యాదేష్టుం కిమపి వృజినం ప్రాపితా మౌళిభాగం |
 దేవేన త్వం దశశతదృశా దంతిరాజస్య ధత్సే
 మూర్ధ్ని న్యస్తా ముఖపటరుచిం మౌక్తికానాం ప్రభాభిః || 18.45 ||

తవ హరిపాదుకే ! పృథుళమౌక్తికరత్నభువః
 ప్రచలదమర్త్యసింధులహరీసహధర్మచరాః |
 పదమజరామరం విదధతే కథమంబ ! సతాం
 ప్రణతసురేంద్రమౌళిపలితంకరణాః కిరణాః || 18.46 ||

కపర్దే కస్యాపి క్షితిధరపదత్రాయణి ! తథా
 ముహుర్గంగామన్యాం క్షరతి తవ ముక్తామణిమహాః |
 ముధారంభః కుంభస్థలమనుకలం సింఛతి యథా
 నిరాలంబో లంబోదరకళభశుండాలచుళకః || 18.47 ||

ముకుందపదరక్షిణి ! ప్రగుణదీప్తయస్తావకాః
 క్షరంత్యమృతనిర్ఘరం కమపి మౌక్తికగ్రంథయః |
 మనాగపి మనీషిణో యదనుషంగిణస్తత్క్షణాత్
 జరామరణదంతురం జహతి హంత తాపత్రయం || 18.48 ||

దేవః శ్రీపదలాక్షయా తిలకితస్తిష్ఠత్యుపర్యేవ తే
 గౌరీపాదసరోజయావకథనీ మూలే సమాలక్ష్మతే |
 ఇత్థం జల్పతి దుర్మదాన్మూరభిదః శుద్ధాంతచేటీజనే
 ప్రాయస్త్యం మణిపాదుకే ! ప్రహసితా ముక్తామయూఖచ్ఛలాత్ || 18.49 ||

రంగేశచరణరక్షా సా మే విదధాతు శాశ్వతీం శుద్ధిం |
 యన్మౌక్తికప్రభాభిః శ్వేతద్వీపమివ సహ్యాజాద్వీపం || 18.50 ||

|| ఇతి శ్రీకవితార్కికసింహస్య సర్వతంత్రస్వతంత్రస్య
 శ్రీమద్వేంకటనాథస్య వేదాంతాచార్యస్య కృతిషు
 శ్రీరంగనాథపాదుకాసహస్రే ముక్తాపద్ధతిః అష్టాదశీ ||

కవితార్కికసింహాయ కల్యాణగుణశాలినే |
 శ్రీమతే వేంకటేశాయ వేదాంతగురవే నమః ||